

שיעור 9: שופינג – למה אנחנו קונים יותר ממה שאנחנו צריכים?

ברוכים הבאים לשיעור עברית

שופינג – למה אנחנו קונים יותר ממה שאנחנו צריכים?

שיעור מספר 9

המילון שלנו

מילים חדשות שצריך לדעת לפני ששומעים את הסיפור. שימו לב, המילים באות כמו בטקסט.

בילוי, לבלות

לצאת לקולנוע, לתיאטרון, למסעדה, לבית קפה. אנשים אוהבים לבלות בסופי שבוע.

בילוי, לבלות, בילוי

מוצרים, מוצר אחד

product, изделие, продукт. אני קונה רק מוצרים כחול-לבן, רק מוצרים ישראליים.

מוצרים, מוצר, מוצרים

מוציאים כסף, להוציא כסף

לשלם כסף על דברים שקונים.

להוציא כסף, מוציאים כסף

מזון

אוכל. אני קונה רק מזון אורגני כי זה בריא.

מזון, מזון, מזון

מותגים, מותג אחד

מוצר שיש לו שם טוב ומפורסם והוא יקר, למשל: ג'ינס של ארמני, שמלה של שאנל ואייפון של אפל.

מותגים, מותג, מותגים

תוצרת חוץ

מוצר מארץ אחרת. כדי לעזור לכלכלה של המדינה חשוב לקנות מוצרים תוצרת הארץ ולא תוצרת חוץ.

תוצרת חוץ, תוצרת חוץ, תוצרת חוץ

ביטחון עצמי

уверенность в себе, self-confidence
דני הולך לפסיכולוג כי הוא סובל מחוסר ביטחון עצמי, הוא לא בטוח בעצמו.
ביטחון עצמי, ביטחון עצמי, ביטחון עצמי

למדוד

לנסות ולבדוק אם הבגדים טובים לנו. כשאנחנו רוצים לקנות מכנסיים, אנחנו מודדים אותם כדי לבדוק אם הם טובים לנו.
למדוד, למדוד, למדוד

לחץ דם

давление, blood pressure
מדדתי את לחץ הדם שלי וראיתי שהוא גבוה.
לחץ דם, לחץ דם, לחץ דם

מתח

מצב של עצבנות, אי שקט. לפני בחינה אנחנו במתח.
מתח, מתח, מתח

לערוך קניות

לעשות קניות, לעשות שופינג.
לערוך קניות, לערוך קניות, לערוך קניות

התמכרות, להתמכר ל...

התמכרות היא מצב שאדם מתרגל למהו ואחר כך הוא לא יכול בלי זה. כמו התמכרות לסיגריות, התמכרות לאלכוהול ויש אנשים שמתמכרים לעבודה.
התמכרות, להתמכר ל..., התמכרות

גירושים, להתגרש מ...

ההיפך של להתחתן. להתגרש מבן זוג, מבת זוג, להפסיק קשר של זוגיות.
גירושים, להתגרש מ..., גירושים

מבצעים, מבצע אחד

בסוף הקיץ ובסוף החורף החנויות עושות מבצעים ומוכרות בגדים ב-20 או ב-30 אחוז זול יותר.

מבצעים, מבצע, מבצעים

שליטה, לשלוט על

קונטרול. המשטרה צריכה לשלוט על הסדר במדינה.

שליטה, לשלוט, שליטה

יופי!

עכשיו, תחזרו יחד איתי על המילים החדשות:

דוגמה: בילוי _____ בילוי

אתם מוכנים?

מוצרים _____ מוציאים כסף _____ מזון _____ מותגים _____ תוצרת חוץ _____ ביטחון עצמי _____
למדוד _____ לחץ דם _____ מתח _____ לערוך קניות _____ התמכרות _____ גירושים _____ מבצעים
_____ שליטה _____

כל הכבוד!

בואו נקשיב לטקסט

שופולוגיה: מה אנחנו קונים, איך אנחנו קונים ולמה אנחנו קונים?

--- קרם חדש תוצרת חוץ, מתאים לכולם. רק שישים שקלים בחנות "מרגו" בקומת הכניסה ---

קטע א'

- אמא, אבא, תקנו לי!

- אמא, אני רוצה את השמלה הזאת!

- אבא, אני צריך את המכוננית האדומה הזאת!

- אמא, תקני לי את הצבעים האלה, ראיתי אותם אצל רותי והם נהדרים!

הורים רבים שומעים את הבקשות האלה בכל העולם ובהרבה שפות. ילדים תמיד רוצים את מה שהם רואים, אבל לא רק הם, גם אנחנו המבוגרים רוצים לקנות כל דבר שמוצא חן בעינינו. כך הקניות הופכות לפעילות היום-יומית שלנו, ל**ביילוי** האהוב בסופי שבוע בעולם מלוס אנג'לס ועד טוקיו. אנחנו קונים כל הזמן – מה שצריך ומה שלא צריך. אנחנו גם קונים דברים, **מוצרים** שלפעמים אנחנו לא צריכים אותם: מוצרי חשמל, מוצרי מזון – אוכל, בגדים.

למה אנחנו עושים את זה? למה אנחנו קונים יותר ממה שאנחנו צריכים? למה אנחנו מוציאים כסף על מוצר, שלפעמים אנחנו בכלל לא צריכים אותו?

תחשבו טוב טוב מה קניתם בשבוע שעבר ובמה אתם משתמשים מהדברים האלה.

- אני קניתי בסוף השבוע הרבה דברים: חולצת טי, T-shirt בשבילי, בגד ים וגם מגבת גדולה לבעלי ומשחקים לילדה. בבית ראיתי שה T-shirt קצת ארוכה עליי, בעלי לא אהב את בגד היס, והמשחק נשבר מיד. ומה בסוף? קניתי משהו שלא אשתמש בו אף פעם.

תראו מה אתם קניתם ובמה אתם משתמשים מכל אלה.

--- יין צרפתי חדש! מוצר שכולם אוהבים. רק בחנות שלנו ורק היום ב-45 שקלים ---

יש אנשים שבשבילם לקנות זה כסף, ויש אנשים שבשבילם לקנות זה התמכרות, כמו התמכרות לניקוטין בסיגריות, או **התמכרות** לאלכוהול. אפשר לומר שאדם שמתמכר לקניות הוא חולה שופינג. רופאים מצאו שהתמכרות לקניות באה כשאין מספיק סרוטנין במוח.

הינה יושב איתנו הפסיכולוג דויד לוי, מה יש לך לומר על זה?

למה אנחנו אוהבים לקנות? פשוט מאוד, שופינג נותן לנו הרגשת ביטחון, כוח וחופש. וגם, מה שאנחנו קונים אומר מי אנחנו. מה שיש לנו - הוא אנחנו. יש אנשים שקונים רק **מותגים**, כמו בגד של פראדה, או של וורסצ'ה, נעלי ספורט של נייק ומחשב אפל. האנשים האלה חושבים שהמותגים שמים אותם בקבוצה חברתית גבוהה – בסטטוס, במעמד יותר גבוה. מותג יקר נותן הרגשה של הצלחה למי שקונה אותו. הוא אומר לעצמו "עשיתי

את זה "אני גדול". ואם אתם קונים מוצר שיש לו שם, והוא **תוצרת חוץ** (מאנגליה, מארה"ב לדוגמה) אתם מנסים בעצם לקנות לכם ביטחון עצמי.

אבל אני רוצה לומר לכם, שלקנות יותר מדי זה מסוכן מאוד. הרבה פעמים זה גורם לבעיות בחשבון הבנק כי כשמשלמים בכרטיס אשראי בקרדיט כארד, לא מרגישים שמוציאים כסף. לפעמים זה גורם גם לגירויים אצל זוגות. אנחנו, הפסיכולוגים אומרים לאנשים האלה: אל תשלמו בכרטיס אשראי, אל תיתנו צ'יקים, תשלמו רק בכסף רק במזומן.

אנחנו יודעים, שגברים ונשים שונים זה מזה בהרבה דברים, וגם בשופינג. כשנשים קונות הן עוברות בכמה חנויות, בודקות מחירים ובודקות את המוצר. רק אחר כך הן קונות. גברים נכנסים לחנות הראשונה, קונים בגדים לפעמים בלי **למדוד**, משלמים ויוצאים מהר מהר מהחנות. פסיכולוגים בדקו פעם גבר שנכנס לחנות כדי לקנות חולצת טי (T Shirt) לבנה ופשוטה בשבילו, ומשחק לילד, והכול ברבע שעה. אחרי שהוא יצא, הפסיכולוגים בדקו אותו וראו, שברבע השעה שהוא היה בחנות **לחץ הדם** שלו עלה ל-160, והוא הרגיש רע כל היום. הפסיכולוגים אומרים, שהרבה גברים מרגישים **מתח**, לחץ והתרגשות כאשר הם עושים קניות. רופאים אומרים שלא תמיד בריא לגבר **לערוך** קניות בחנויות, ואולי טוב יותר שהוא יקנה באינטרנט.

שאלה למחשבה

אתם שמעתם בטקסט שהפסיכולוגים אומרים שיש שלוש קבוצות של אנשים שקונים. קבוצה אחת - של אנשים שקשה להם לקנות. הם מרגישים מתח, לחץ והתרגשות בזמן הקנייה. קבוצה שנייה - אנשים שאוהבים לקנות, כי בשבילם זה כיף וקבוצה שלישית - אנשים שהם חולי שופינג, הם התמכרו לקניות ולא יכולים לא לקנות.

ואתם, לאיזו קבוצה אתם שייכים?

--- מי שאוהב מותגים שיבוא אלינו. אנחנו בקומה השנייה ליד חנות הפרחים ---

תקשיבו להמשך הטקסט:

קטע ב'

הפסיכולוג שלנו דוד לוין בדק מחקרים אחרונים, בואו נשמע מה יש לו לומר על כך – סוציולוגים חברתיים בדקו איך אנשים קונים. הם מצאו שאנשים אוהבים לקנות במיוחד במבצעים, ולמה? כי כך הם מרגישים עד כמה הם חכמים. אנחנו חוסכים כסף כשאנחנו קונים בזול, וגם חשוב לנו לדעת שיש לנו מזל, כי באנו לחנות בדיוק בזמן המבצע. כשאנחנו קונים משהו אנחנו מחליטים מה טוב בשבילנו ומה רע בשבילנו, בלי שאף אחד אומר לנו משהו. זאת אומרת יש לנו שליטה על החיים שלנו. אבל האמת היא אחרת: אנחנו חושבים שאנחנו מחליטים, אבל בעצם מישהו אחר מחליט בשבילנו.

עשו פעם תרגיל מעניין בסופרמרקט בווינגטון: על מדף אחד היה כתוב שכל קופסת זיתים עולה רק 79 סנט. אף אחד לא קנה. אחר כך הם כתבו: כל קופסה – 79 סנט ואפשר לקנות מקסימום 12 קופסאות. אחרי חצי

שעה המדף היה ריק. אישה אחת אמרה: "הקופסאות האלה כל כך זולות, כדאי לקנות הרבה, סתם שיהיה בבית". התרגיל הזה מראה דבר פשוט – בחנויות משתמשים בהרבה טריקים כדי שנקנה יותר, גם דברים שאנחנו לא צריכים. כך, אפשר לומר שלא אנחנו מחליטים בשבילנו, ואולי אפשר גם לומר שאין לנו שליטה על ההחלטות שלנו.

רגע של הבנה

שמעתם את הטקסט, בואו נבדוק מה הבנתם. תשמעו את השאלות ותגידו את התשובות.

תרגיל

תגידו אם המשפט נכון או לא נכון? כן או לא?

- אנחנו המבוגרים כמו ילדים, רוצים לקנות כל דבר שמוצא חן בעינינו.
נכון או לא נכון? _____

✓ נכון. מבוגרים הם כמו ילדים שרוצים לקנות מה שמוצא חן בעיניהם.

- אנחנו קונים רק מה שאנחנו צריכים.

נכון או לא נכון? _____

✓ לא נכון. אנחנו לא תמיד קונים רק מה שאנחנו צריכים.

- נשים קונות מהר יותר מגברים. הן באות, קונות והולכות.

נכון או לא נכון? _____

✓ לא נכון. גברים קונים מהר.

- אנשים אוהבים מותגים, כי המותגים נותנים להם ביטחון עצמי.

נכון או לא נכון? _____

✓ נכון. מותגים נותנים לאנשים הרגשה של ביטחון עצמי גבוה.

- התמכרות לשופינג היא כמו התמכרות לאלכוהול.

נכון או לא נכון? _____

✓ נכון. התמכרות לשופינג דומה לכל התמכרות אחרת.

- יותר קל לאנשים לשלם בכרטיס אשראי מאשר לשלם במזומן.

נכון או לא נכון? _____

✓ נכון. יותר קל לאנשים לשלם בכרטיס אשראי מאשר לשלם במזומן.

מוכנים לתרגיל נוסף?

תרגיל

מהי האפשרות הנכונה?

אנחנו חושבים שיש לנו סטטוס גבוה אם –

א. אם אנחנו קונים תוצרת הארץ.

ב. אם אנחנו מתמכרים לשופינג.

ג. אם אנחנו קונים מותגים.

התשובה היא: _____

✓ אם אנחנו קונים מותגים, אנחנו חושבים שיש לנו סטטוס גבוה.

חולה שופינג הוא אדם ש...

א. אוהב לערוך קניות.

ב. לא יכול להפסיק לקנות.

ג. משלם בכרטיס אשראי.

התשובה היא: _____

✓ חולה שופינג הוא אדם שלא יכול להפסיק לקנות.

הרבה זוגות צעירים מתגרשים היום כשאחד מבני הזוג –

א. אוהב לקנות בגדים.

ב. אוהב למדוד בגדים.

ג. מתמכר לקניות.

התשובה היא: _____

✓ הרבה זוגות מתגרשים כשאחד מבני הזוג מתמכר לקניות.

הסיפור על קופסת הזיתים מלמד ש...

א. אנחנו אוהבים לקנות בזול.

ב. אנחנו אוהבים לקנות הרבה, ש"יהיה בבית".

ג. לא אנחנו מחליטים בשבילנו אלא מישהו אחר.

התשובה היא: _____

✓ הסיפור על קופסת הזיתים מלמד שלא אנחנו מחליטים בשבילנו אלא מישהו אחר.

רגע של מילים

תרגיל

תגידו מהי האפשרות הנכונה -

האם אישה שיש לה 300 זוגות נעליים

א. חוסכת כסף

ב. סובלת מלחץ דם גבוה

ג. חולת שופינג

התשובה היא: _____

✓ אישה שיש לה 300 זוגות נעליים בוודאי חולת שופינג.

מה מרגיש גבר שעומד בתור ארוך בסופרמרקט ביום שישי בצהריים?

א. ביטחון עצמי

ב. מתח ולחץ

ג. כוח ושליטה

התשובה היא: _____

✓ הוא מרגיש מתח ולחץ.

מה אומר פטריוט ישראלי כשהוא הולך לקנות בגדים?

א. אני קונה רק מותגים.

ב. אני קונה רק כחול לבן, רק תוצרת הארץ.

ג. אני קונה רק תוצרת חוץ.

התשובה היא: _____

✓ פטריוט ישראלי קונה רק כחול לבן.

מה אומרים על אישה חולת קניות?

א. שאין לה שליטה על עצמה

ב. שהיא חוסכת כסף

ג. שהיא רק מודדת בגדים ולא קונה

התשובה היא _____

✓ לאישה חולת שופינג אין שליטה על עצמה.

מוכנים לתרגיל נוסף?

תרגיל

מהי האפשרות הנכונה? שימו לב, לפעמים יש יותר מאפשרות אחת.

למה אפשר להתמכר?

א. לסיגריות

ב. לעבודה

ג. לפרחים

ד. לקפה

התשובה היא: _____

✓ אפשר להתמכר לסיגריות, לקפה וגם לעבודה.

מתי מרגישים מתח ולחץ?

א. במסעדה

ב. לפני בחינה

ג. בדייט ראשון

ד. בקונצרט

התשובה היא: _____

✓ מרגישים מתח ולחץ בדייט ראשון וגם לפני בחינה.

מה אפשר למדוד?

א. בגדים

ב. אהבה

ג. כסף

ד. נעליים

התשובה היא: _____

✓ אפשר למדוד בגדים ונעלים.

מה מתוך אלה הוא מוצר?

- א. מזג אוויר
- ב. פוליטיקה
- ג. ספגטי
- ד. חולצת טי

התשובה היא _____

✓ ספגטי וחולצת טי הם מוצרים.

איפה עורכים קניות?

- ה. במסעדה
- ו. בבית חולים
- ז. בשוק
- ח. בקניון

התשובה היא _____

✓ עורכים קניות בקניון ובשוק.

שימו לב – לערוך קניות ולעשות קניות זה אותו דבר. אבל בעברית נכונה וטובה אומרים לערוך קניות.

וגם: לערוך פגישה, לערוך מסיבה, בר מצווה, בת מצווה וחתונה.

אומרים גם לערוך שולחן כשרוצים להגיד לסדר שולחן, למשל לערוך שולחן יפה לארוחת שבת.

תשמעו את הדיאלוג בחורה חולת שופינג אצל פסיכולוג

יש בדיאלוג חזרה על המילים החדשות שלמדנו.

- תשמע, יש לי בעיות עם הבנק ועם הבעל. הבנק הודיע לי, שהוא יסגור את החשבון שלי, ובעלי רוצה להתגרש ממני. הוא אומר שאני מבזבזת כסף וקונה שטויות.

- אולי בעלך צודק?

- לא, אני לא מוציאה הרבה כסף על הקניות שלי, אני לא קונה מותגים, אני מנסה לקנות במבצעים ולשלם פחות, אני אפילו חוסכת.

- את זוכרת מה קנית למשל בשבוע שעבר?

- אה... נכנסתי לקניון בשבוע שעבר רק בשביל משהו קטן, פתאום ראיתי נעליים תוצרת חוץ יפות במבצע 1+2 אז קניתי גם שני זוגות נעליים וסנדלים רק ב-800 שקל, ככה חסכתי מינימום 300 שקל. כשחזרתי הביתה עם הקניות בעלי כעס עליי ואני לא מבינה למה.

- מה הוא אמר לך?
- שאני אף פעם לא משתמשת בכל המוצרים שאני קונה.
- תחשבי, בואי נעשה ככה: דבר ראשון - בשבוע הבא אל תקני בכרטיס אשראי, כי ככה את לא מרגישה שאת מוציאה כסף. תקני רק במזומן. דבר שני – תכתבי כל דבר שאת קונה. ובפגישה הבאה תגידי לי כמה כסף שילמת על הכול, ואם השתמשת בכל המוצרים שקנית.
- או-קיי

שאלה למחשבה

שמעתם את הדיאלוג בין הפסיכולוג ובין הבחורה חולת השופינג. מה דעתכם, האם הפסיכולוג יעזור לבחורה, האם הוא יצליח לשנות את החיים שלה?

זמן לדקדוק

לכל פועל בעברית יש שם פעולה, למשל **סיפור** הוא שם הפעולה של הפועל **סיפר**, **לספר**. פגישה היא שם הפעולה של הפועל **פגש**, **לפגוש** והתרגשות מהפועל **להתרגש**.
בטקסט שמעתם שישה שמות פעולה:
בילוי מהפועל **לבלות**, **התמכרות** מהפועל **להתמכר**, **בקשה** מ-**לבקש**, **קניות** מ-**לקנות**, **הצלחה** מ-**להצליח** ו**שליטה** מ-**לשלוט**.

תרגיל

תגידו את שם הפעולה במקום הנכון ובצורה הנכונה:

אנחנו **מבלים** רק בתל אביב, כי יש בה הרבה מקומות _____

✓ אנחנו מבלים רק בתל אביב כי יש בה הרבה מקומות **בילוי**.

אני **קונה** רק באינטרנט, אני לא קונה בחנויות רגילות. באינטרנט אני עושה את כל ה_____

✓ באינטרנט אני עושה את כל ה**קניות**.

פסיכולוגים אומרים שצריך לפנות לרופא אם הילד שלך **מתמכר** לאינטרנט. יש טיפול נגד _____

✓ יש טיפול נגד ה**תמכרות**.

”אימא אבא, תקנו לי.” כל הזמן ילדים מבקשים לקנות. ולנו ההורים, אין סבלנות ל_____ האלה.

✓ לנו ההורים אין סבלנות לבקשות האלה.

יש קורסים מיוחדים, שמלמדים איך להצליח בעבודה, בקריירה, איך להצליח בחיים האישיים ואיך להצליח בלימודים. הרבה אנשים לומדים בקורסים האלה, כי ה_____ חשובה להם מאוד.

✓ הרבה אנשים לומדים בקורסים האלה, כי ההצלחה חשובה להם מאוד.

הצלחתם?

רגע של דיבור

תחזרו אחריי על משפטים מהטקסט:

אנחנו קונים כל הזמן – מה שצריך ומה שלא צריך. _____

למה אנחנו מוציאים כסף על מוצר שאנחנו לא צריכים אותו? _____

יש אנשים שבשבילם לקנות זה כף, ויש אנשים שבשבילם לקנות זה התמכרות, ממש כמו מחלה. _____

אל תשלמו בכרטיס אשראי, אל תיתנו צ'יקים, תשלמו רק בכסף רק במזומן. _____

אנחנו חושבים שאנחנו מחליטים, אבל בעצם מישהו אחר מחליט בשבילנו. _____

שאלה למחשבה

בטקסט אומרים שעכשיו, בימים האלה, אנשים קונים כל הזמן, קונים יותר ממה שהם צריכים. האם אתם חושבים שזו בעיה חברתית וצריך לטפל בה?